

Türk Akademik Yayınlar Dergisi

TAY Journal

(Uluslararası Hakemli Dergi/International Peer-Reviewed Journal)

<http://www.tayjournal.com>

ISSN: 2618-589X

Pre-Service Primary School Teachers' Metaphors About Teaching Social Studies

Aylin YAZICIOĞLU
Vesile ALKAN
Selçuk ŞİMŞEK

Abstract

In this study, it was aimed to determine the metaphors developed by prospective teachers for teaching Social Studies lesson. In order to achieve this aim, the research was designed according to qualitative research method. The study group of the research consists of 96 primary school students studying at Pamukkale University Faculty of Education Classroom Teaching. Purposeful sampling was used in the sample selection of the study. Semi-structured form was used in order to reveal the metaphors developed by prospective teachers of Primary School Teaching Department about teaching Social Studies lesson. This form consists of two parts. In the first part of the form, there was an article to determine the gender of prospective classroom teacher candidates who participated in the research, and in the second part, there was a question to be answered by prospective teachers. Descriptive analysis technique was used for the analysis of the obtained data. In line with the themes, concrete and abstract concepts of metaphors were determined. The metaphors developed by prospective teachers were grouped under 5 themes. Suggestions for the research; research can be conducted with teachers. The metaphors developed by Social Studies teachers or classroom teachers about Social Studies course can be examined.

Keywords:

Teaching social studies, pre-service teachers, metaphor

DOI

:

Received : 23/07/2019

Revised : 30/10/2019

Accepted : 21/11/2019

Published : 15/12/2019

Corresponding Author: Aylin Yazıcıoğlu, Assist. Prof., Karamanoğlu Mehmetbey University, Turkey, aylinyazicioglu20@hotmail.com, ORCID ID: 0000-0003-3527-6982

Vesile Alkan, Associate Professor, Pamukkale University, Turkey, vesile@pau.edu.tr, ORCID ID: 00000002-8630-3357

Selçuk Şimşek, Assist. Prof., Pamukkale University, Turkey, selcuks@pau.edu.tr, ORCID ID: 0000-0002-4546-7945

* A part of this study was presented as an oral paper at the 5th International Symposium on Social Studies Education held in Denizli on 28-30 April 2016.

Cite this article as: Yazıcıoğlu, A., Alkan, V. & Şimşek, S. (2019). Pre-service primary school teachers' metaphors about teaching social studies *TAY Journal*, 3(2), 85-104.

Extended Summary

Introduction

On the basis of education; to keep the society alive, to preserve the existing values, to train the manpower necessary for the society and to provide continuous development for the target model human being. The purpose and objective of education systems are community structures. The structure of the society determines and regulates the structure of the education system, so the purpose of the education system is to ensure that individuals are educated in many ways, to provide them with a qualified way to the society, and to continue the development and development of the society. Therefore, as the needs and needs of society change over time, education and training programs within the education system change, are renewed and enriched.

Throughout the education process, it is aimed to provide the students with the necessary knowledge and skills by recognizing the society they live in, ensuring their development and socialization in accordance with this structure. In addition, understanding the environment and the world in which they live, being sensitive and conscious, understanding events and situations, developing a critical point of view, transferring what they have learned, and gaining the basic qualities that include many disciplinary areas can be summarized as the most important objectives (MEB, 2009).

Social sciences discipline stands out as the most important among many disciplines in achieving these aims to improve the social structure. Social Studies Sönmez (1997) and Öztürk (2010); "The process of establishing evidence-based bonding with the social reality and using the information obtained from the social and human sciences in order to educate effective citizens who can make decision-based decisions based on information in changing country and world conditions dir.

Social Studies lesson, which plays an important role in providing individual and social development, is a discipline that gives students many qualities from recognizing the society they live in, socializing, being sensitive to the environment they live in, understanding events, developing critical perspectives and transferring what they have learned to their lives. The teaching of the Social Studies lesson and the teachers who play a role in the learning and teaching process of this course play an important role in the acquisition of these qualifications effectively. Pre-service teachers' perceptions of pre-service teaching of Social Studies lesson will be able to direct their applications during service. Therefore, in this research, it was aimed to determine the metaphors developed by prospective teachers for teaching Social Studies lesson.

Methods

The study was designed with qualitative design. This is a qualitative research aiming to determine the metaphors developed by pre-service teachers' about Social Studies Teaching. Qualitative research; observation, interview and document analysis, such as qualitative data collection methods are used, perceptions and events in a realistic and holistic way to reveal a qualitative process can be defined as the research followed (Yıldırım & Şimşek, 2011: 39). The study group of the research consists of 96 primary school students studying at Pamukkale University Faculty of Education Classroom Teaching. Purposeful sampling was used in the

sample selection of the study. In the purposeful sampling technique, the selection of individuals or units is carefully done by the researcher himself, and attention is paid to identifying the characteristics of the individuals who will form the research universe and reaching those who meet these characteristics (Christensen, Johnson & Turner, 2014 & Gline, Morgan, & Leech, 2015). In determining the study group of the research, it has been taken into consideration that pre-service teachers have taken Life Science or Social Studies lessons.

As a data collection tool, semi-structured form was used in order to reveal the metaphors developed by pre-service teachers' of Social Studies lesson teaching. This form consists of two parts. In the first part of the form, there was an article to determine the gender of the prospective teachers of pre-service teachers' participating in the research. Descriptive analysis technique was used to determine the metaphors developed by prospective primary school teacher candidates regarding Social Studies lesson teaching. In the process of data analysis, descriptive analysis process was followed to reveal and explain the current situation. The data obtained according to the descriptive analysis approach are summarized and interpreted according to the predetermined themes. The data can be arranged according to the themes revealed by the research questions or by considering the questions or dimensions used in the interview and observation processes. The purpose of this type of analysis is to present the findings to the reader in an edited and interpreted manner (Yıldırım & Şimşek, 2011: 224). In the study, expressions and words related to the metaphors specified by the candidates were organized and the relations between them were interpreted and themes were formed. In line with the themes, concrete and abstract concepts of metaphors were determined. Categorization in the form of a concrete and abstract concept stems from the fact that the pre-service teachers' attitudes towards guiding, processing and guiding the Social Studies lesson and the expressions in their answers are considered as "concrete" or "abstract" concepts.

Results

As a result of the findings, it was seen that 62 of the 96 pre-service teachers' who answered the forms were female and 34 of them were male. As a result of the analysis, it was found that 96 metaphors, 49 of them were concrete and 47 of them were abstract concepts. The metaphors developed by pre-service teachers' were grouped under 5 themes. These themes; 1. Being a guide, being a guide, being resourceful, 2. Being careful and being careful, 3. Being social, social structure, 4. Gaining experience and equipment, 5. Serving is in the form of duty.

It is seen that many metaphors have been developed and used in the teaching of social studies lessons of prospective pre-service teachers' In the metaphors they developed to guide the teaching process of social studies, it was seen that they were active, active in the learning and teaching process, and they used metaphors that directed and directed the lesson. Based on the metaphors stated by the teacher candidates, it can be said that they have adopted a more traditional teaching approach about guiding the lesson.

Recommendations

Suggestions that can be developed include; In parallel with this study, the metaphors developed by Social Studies teachers or classroom teachers about Social Studies lessons can be examined. At the same time, these studies can be evaluated comparatively as metaphors developed by teachers and prospective teachers. By working in parallel with the same prospective teachers, prospective teachers can be compared as metaphors that they developed while they were students.

Türk Akademik Yayınlar Dergisi

TAY Journal

(Uluslararası Hakemli Dergi/International Peer-Reviewed Journal)

<http://www.tayjournal.com>

ISSN: 2618-589X

Sınıf Öğretmenliği Öğretmen Adaylarının Sosyal Bilgiler Dersi Öğretimine İlişkin Geliştirdikleri Metaforlar

Aylin YAZICIOĞLU
Vesile ALKAN
Selçuk ŞİMŞEK

Özet

Bu araştırmada öğretmen adaylarının Sosyal Bilgiler dersi öğretimine yönelik geliştirdikleri metaforların tespit edilmesi amaçlanmıştır. Bu amaca ulaşabilmek için araştırma nitel araştırma yöntemine göre desenlendirilmiştir. Araştırmanın çalışma grubunu Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Sınıf Öğretmenliği'nde öğrenim gören 96 sınıf öğretmenliği öğrencisi oluşturmaktadır. Çalışmanın örneklem seçiminde amaçlı örnekleme kullanılmıştır. Sınıf Öğretmenliği Ana Bilim dalı öğretmen adaylarının Sosyal Bilgiler dersi öğretimine ilişkin geliştirdikleri metaforları ortaya çıkarmak amacıyla yarı yapılandırılmış form kullanılmıştır. Bu form iki bölümden oluşmuştur. Formun ilk kısmında araştırmaya katılan sınıf öğretmenliği ana bilim dalı öğretmen adaylarının cinsiyetlerini belirlemeye yönelik madde yer almıştır, ikinci kısmında ise öğretmen adaylarınca cevaplanması istenilen soru yer almıştır. Elde edilen verilerin analizi için betimsel analiz tekniği kullanılmıştır. Oluşturulan temalar doğrultusunda metaforlara ait somut ve soyut kavramlar belirlenmiştir. Öğretmen adaylarının geliştirdikleri metaforlar 5 tema altında toplanmıştır. Yapılan çalışmaya yönelik olarak getirilecek önerilerle ilgili; araştırmalar öğretmenlerle birlikte yapılabilir. Sosyal Bilgiler öğretmeni ya da sınıf öğretmenlerinin Sosyal Bilgiler dersi öğretimi ile ilgili geliştirdikleri metaforlar incelenebilir.

Anahtar Kelimeler:	DOI	:
Sosyal bilgiler öğretimi, öğretmen adayları, metafor	Yükleme	: 23/07/2019
	Düzeltilme	: 30/10/2019
	Kabul	: 21/11/2019
	Yayınlama	: 15/12/2019

Sorumlu Yazar: Aylin Yazıcıoğlu, Dr. Öğr. Üyesi, Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi, Türkiye, aylinyazicioglu20@hotmail.com, ORCID ID: 0000-0003-3527-6982

Vesile Alkan, Doç. Dr., Pamukkale Üniversitesi, Türkiye, vesile@pau.edu.tr, ORCID ID: 00000002-8630-3357

Selçuk Şimşek, Dr. Öğr. Üyesi, Pamukkale Üniversitesi, Türkiye, selcuks@pau.edu.tr, ORCID ID: 0000-0002-4546-7945

*Bu çalışmanın bir kısmı 28-30 Nisan 2016 tarihinde Denizli'de düzenlenen 5. Uluslararası Sosyal Bilgiler Eğitimi Sempozyumu'nda sözlü bildiri olarak sunulmuştur.

Atıf için: Yazıcıoğlu, A., Alkan, V. & Şimşek, S. (2019). Sınıf öğretmenliği öğretmen adaylarının sosyal bilgiler dersi öğretimine ilişkin geliştirdikleri metaforlar. *TAY Journal*, 3(2), 85-104.

Giriş

Eğitimin temelinde; toplumu ayakta tutmak, var olan değerleri korumak, toplum için gerekli olan insan gücünü yetiŐtirmek ve hedef alınan model insan için sürekli gelişim sağlamak vardır. Eğitim sistemlerinin amacını ve hedefini toplum yapıları oluşturmaktadır. Toplumun yapısı eğitim sisteminin yapısını belirler ve düzenler, bu nedenle eğitim sisteminin amacı bireylerin birçok yönden donanımlı bir Şekilde yetiŐmesini sağlamak, onları topluma nitelikli bir Şekilde kazandırmak, toplumun kalkınma ve geliŐmesini sürdürmektir. Dolayısıyla toplumun zaman içinde gereksinim ve ihtiyaçları deđiŐtikçe eğitim sistemi içinde yer alan eğitim- ğretim programları deđiŐmekte, yenilenmekte ve zenginleŐmektedir.

Eğitim süreci içinde öğrencilere yaŐadıkları toplumu tanıma, bu yapıya uygun olarak geliŐmelerini ve sosyalleŐmelerini sağlamak ile gerekli bilgi ve beceriler kazandırılmaya çalıŐılmaktadır. Bunun yanında yaŐadıkları çevreyi ve dünyayı anlama, duyarlı ve bilinçli olma, olayları ve durumları kavrama- eleŐtirel bakış açısı geliştirme, öğrendiklerini hayata aktarma ve geçmiŐle bağ kurmalarında, birçok disiplin alanlarını içeren temel nitelikleri kazandırma en önemli amaçlar olarak özetlenebilir (MEB, 2009). Toplumsal yapıyı geliŐtirmeye yönelik bu amaçların kazandırılmasında birçok disiplin arasında en önemlisi olarak Sosyal Bilgiler disiplini göze çarpmaktadır. Sosyal Bilgiler, Sönmez (1997) ve ztrk (2010) tarafından “deđiŐen ülke ve dünya koŐullarında bilgiye dayalı karar alıp zebilen, etkin vatandaŐlar yetiŐtirmek amacıyla sosyal ve beşeri bilimlerden aldığı bilgi ve yöntemleri kaynaŐtırarak kullanan, toplumsal gerçekle kanıtlamaya dayalı bağ kurma süreci ve bu süreç sonunda elde edilen dirik bilgiler” Şeklinde ele alınmıştır.

Sosyal Bilgiler disiplini, toplumsal yapının belirlenen amaçlar doğrultusunda oluŐturulmasında ve düzenlenmesinde eğitim ğretim süreçleri içerisinde yerini almıştır. Sosyal Bilgiler bireylerin hem bireysel hem de toplumsal geliŐmelerinin oluŐturulmasında geçmişten günümüze temel rol üstlenmiŐtir. Sosyal Bilgiler dersi, Erden (Tarihsiz, s.8) tarafından “ilköğretim okullarında iyi ve sorumlu vatandaş yetiŐtirmek amacıyla, sosyal bilgiler disiplinlerinden seçilmiŐ bilgilere dayalı olarak, öğrencilere toplumsal yaşamla ilgili temel bilgi, beceri, tutum ve değerlerin kazandırıldığı bir çalışma alanı” olarak tanımlanmıŐtır. Sosyal Bilgiler dersinin yapısı ve amacına yönelik olarak; Sosyal Bilgiler Ulusal Konseyi’nin (NCSS) ifade ettiği ve Milli Eğitim Bakanlığı’nın (MEB, 2009), 2004 yılı Sosyal Bilgiler Programı’nda belirttiği gibi “Sosyal Bilgiler, bireyin hem kendisini hem de yaŐadıđı toplumda yeterliliklerini geliŐtirmesini amaç edinen bir çalışma alanıdır. Bu alıŐma alanı matematikten- antropolojiye, hukuktan siyasete değin birçok doğa ve beşeri bilimlerden beslenerek, insanlara demokratik bir yaşamda bilgiyle birlikte geçmiŐ-bugün ve yarın arasında bağ kurabilen, nitelikli bireylerin yetiŐtirmesini sağlar” Şeklinde açıklanmıŐtır (<http://www.learner.org>).

Sosyal Bilgiler dersi ve ğretimi ele alındığında, Sosyal Bilgiler dersi yaş itibariyle 9-13 yaş grubu çocuklara hitap etmektedir. Bu yaş grubundaki çocuklar, gelişim dönemlerine bakıldığında iŐlem dönemleri bakımından somut iŐlemlerden soyut iŐlemlere geçiŐ döneminde ve ergenliğe giriş evresinde yer almaktadırlar. Bunun yanında Sosyal Bilgiler’in ğretimi,

disiplini içinde barındırdığı birçok alan ve konular itibariyle de önemlilik göstermektedir (Akdağ, 2009: 11).

Ülkemizde ilköğretim çağındaki çocuklara vatandaşlık bilgisi ve yaşam için gerekli değer, tutum ve davranışlar Sosyal Bilgiler dersi kapsamında öğretilmektedir. Bu gelişim dönemindeki çocukların tarih, coğrafya, psikoloji, vs. sosyal bilim disiplinlerine ait bilgileri ayrı dersler halinde bağımsız bir şekilde öğretim programına almak oldukça zordur. İlköğretim döneminde kazanılan bilgilerin, becerilerin ve davranışların sonraki yıllarda da etkisini devam ettireceği göz önünde bulundurulursa, Sosyal Bilgiler dersi öğretiminin stratejik bir öneme sahip olduğu daha iyi anlaşılmaktadır (Safran, 2008: 15). Sosyal Bilgiler dersinin kazandıracığı amaçların gerçekleşmesinde, Sosyal Bilgiler dersi öğretiminin ve bu öğretime rehberlik edecek olan öğretmenlerin rolü çok büyüktür. Çünkü ilerlemenin ve değişimin sürekli olduğu toplumlarda, öğretmenler toplumun geliştirilmesinde, gelişmeleri ve ilerlemeleri takip ederek öğrencilerini topluma ve çağa hazırlayan sorumlulukları yüklemeye önemli misyona sahiptir (İskender, 2007: 22). Sosyal Bilgiler dersi öğretiminde ve bu derse rehberlik edecek öğretmenlere kazandırılacak misyonda, geçmişten günümüze farklılaşmanın olduğu ve yeni yapılanmaların meydana geldiği görülmektedir. 1968 yılından 2004 yılına kadar görülen birçok değişim süreci içinde Sosyal Bilgiler dersi öğretiminin etkinliği, önemi artmış, birçok araştırmayı da beraberinde getirmiştir.

Alan yazına bakıldığında Sosyal Bilgiler öğretimiyle ilgili yapılmış çalışmalara örnekler verecek olursak; Akpınar ve Kaymakçı (2012) çalışmasında “Ülkemizde Sosyal Bilgiler Öğretiminin Genel Amaçlarına Karşılaştırmalı Bir Bakış”ı incelemiştir. Çalışmada doküman analizi yapılmış 1968, 1998 ve 2005 yılları Sosyal Bilgiler öğretim programı kitapçıkları kullanılmıştır. Bu programların genel amaçlarında en çok vatandaşlığın vurgulandığı, 1968 ve 1998 programlarının genel amaçlarının birbiriyle benzer şekilde değiştiği tespit edilmiş, 2005 öğretim programı genel amaçlarında diğerlerine göre yeni ve değişik yaklaşımlara yer verildiği görülmüştür.

Şeker ve Yılmaz (2011) çalışmasında “Sosyal Bilgiler Öğretiminde Öğrenme Stillerinin Kullanılmasının Öğrencilerin Öğrenme Düzeyleri Üzerindeki Etkisinin İncelenmesi”ni ele almıştır. Çalışmada, ilköğretim öğrencileri üzerinde oluşturulan deney ve kontrol gruplarına öğrenme stilleri ölçeği ve başarı testi uygulanmış, deney grubu lehine sonuçlar bulunmuştur. Tarhan (2011) çalışmasında “Sosyal Bilgiler Eğitim Alanındaki Türkçe Çalışmalar 2005-2010 Literatürü” incelemiştir. Çalışmada Sosyal Bilgiler öğretimi alanında 2005-2010 yılları arasındaki Türkçe olan kitap, yüksek lisans ve doktora tezleri incelenmiştir. Keçe ve Mery (2011) çalışmasında “İlköğretim Sosyal Bilgiler Kazanımlarının Sosyal Bilimler Disiplinlerine ve Disiplinlerarası Anlayışa Uygunluğunun Belirlenmesi”ni incelemiştir. Doküman analizi yapılan çalışmada, sosyal bilimler disiplinlerine ait bulguların kazanımlara yansıtılması noktasında başarılı olunduğu, kazanımların disiplinler arası anlayışla yapılandırılması konusunda ise eksikliklerin olduğu belirtilmiştir. Kuş ve Çelikkaya (2010) çalışmasında “Sosyal Bilgiler Öğretimi İçin Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin Beklentileri”ni ele almıştır. 33 Sosyal Bilgiler öğretmeni ile yürütülen çalışmada öğretmenler; öğrencilerden, düzenli çalışmalarını; velilerden, öğrencileri ile ilgilenmelerini; yöneticilerden ise, uygun fiziki ortamı sağlamalarını ve kendilerine destek olmalarını, hizmet içi eğitim konusunda özellikle materyal hazırlama ve

kullanımı konusunda, programın gerektirdiği farklı yöntemler konusunda hizmet içi eğitim almak istediklerini ifade etmişlerdir. Aykaç (2011) alıŐmasında “Türkiye Cumhuriyetinin Kuruluşundan Günümüze Sosyal Bilgiler Programının Eğitim Programı Öğeleri Açısından Değerlendirilmesi”ni ele almıştır. Çalışmada doküman analizi yapılarak 1924, 1926, 1936, 1948, 1968, 1998, 2005 Sosyal Bilgiler Programları amaç, içerik, öğretme-öğrenme süreci ve değerlendirme öğeleri açısından incelemiştir. Gömleksiz, Öner ve Özpolat (2011) araŐtırmasında “Sınıf Öğretmenlerinin Sosyal Bilgiler Derslerini Yürütmelerine İlişkin Görüşlerinin Değerlendirilmesi”ni incelemiştir. 4 ve 5. Sınıf olan 249 öğretmenle yapılan çalışmada öğretmenlerin kendilerini Sosyal Bilgiler dersini yürütmeye yeterli bulduklarını bununla beraber bu alanda bazı sorunların yaŐandığını, ayrıca ilköğretimde bazı derslerin branŐ öğretmenleri tarafından verilmesi gerektiğini ifade etmişlerdir.

Bu araştırmada daha önce yapılmış çalıŐmalardan farklı olarak öğretmen adaylarının Sosyal Bilgiler dersi öğretimine yönelik geliştirdikleri metaforların belirlenmesine çalıŐılmıŐtır. Oluşturulan metaforlar ile Sosyal Bilgiler öğretimindeki alan yazınına farklı bir bakış açısı ile katkı sağlanması amaçlanmıştır. Demirel (2005) metaforu “bir Őeyi anlamak için ona benzetilen baŐka bir Őeyin adını eğreti olarak kullanma, ödüncleme” Şeklinde tanımlarken; Woollard (2005) “anlamamızın, biliŐimizin ve düŐüncemizin bir parçası olan, kaygı veya güçlük olmaksızın farkında olmadan yorumları bir araya toplayan doğal bir mecaz” olarak ele almıştır. Lakoff ve Johnson (1980) ise metaforu “bir Őeyin baŐka bir Őey vasıtasıyla anlaşılması, tecrübe edilmesi” olarak tanımlamıŐ, bir kavramın anlaşılmasında metaforları bir araç ve köprü olarak vurgulamıŐtır. Bu bağlamda alıŐma, Sosyal Bilgiler dersinin öğretiminde öğrencilere rehberlik edecek olan öğretmen adayları tarafından geliştirilen metaforların belirlenmesi ve Sosyal Bilgiler dersinin öğretimine yönelik geliştirdikleri tutumlarının metaforlar yoluyla açıklanması bakımından önemlilik arz etmektedir.

Amaç

Çalışmanın amaı, “Sınıf Öğretmenliği Öğretmen Adaylarının Sosyal Bilgiler Dersi Öğretimine İlişkin Geliştirdikleri Metaforlar”ı tespit etmektir. Aynı zamanda oluşturulan metaforlar sayesinde öğretmen adaylarının Sosyal Bilgiler dersi öğretimine hizmet etmeye yönelik oluŐturdukları çađrıŐımlardan hareketle, onların bakış açılarını ve görüşlerini ortaya çıkarmak amaç edinilmiŐtir. Bu çerçevede, sınıf öğretmenliği öğretmen adaylarının Sosyal Bilgiler dersi öğretimine ilişkin geliştirdikleri metaforların cinsiyet değişkeni yönünden farklılık gösterip göstermediği de araŐtırılmıŐtır.

Yöntem

Araştırmanın Modeli

Çalışma nitel desende oluşturulmuştur. “Sınıf Öğretmenliği Öğretmen Adaylarının Sosyal Bilgiler Dersi Öğretimine İlişkin Geliştirdikleri Metaforlar”ı belirlemeye yönelik nitel bir araŐtırmadır. Nitel araştırma; gözlem, görüşme ve doküman analizi gibi nitel veri toplama yöntemlerinin kullanıldığı, algıların ve olayların doğal ortamda gerçekçi ve bütüncül bir biçimde ortaya konmasına yönelik nitel bir sürecin izlendiği araştırma olarak tanımlanmaktadır

(Yıldırım ve Şimşek, 2011: 39). Nitel çalışmalarda araştırmacı, bireylerin deneyimlerinden hareketle onlardan duyduklarını ve gördüklerini tanımlar ve bu tanımlamaları anlamlandırır (Stake, 2010). Bu çerçevede çalışmada öğretmen adaylarının Sosyal Bilgiler dersine yönelik yükledikleri anlamları derinlemesine incelemek için nitel desen kullanılmıştır. Adayların Sosyal Bilgiler dersi öğretimine yönelik geliştirdikleri anlam durumunu ortaya çıkarmak için ise nitel desen türlerinden durum çalışması benimsenmiştir. Creswell (2007) durum çalışmasını, araştırılan ortamdaki bir olgunun tüm hatlarıyla derinlemesine anlaşılmasını sağlaması olarak tanımlamıştır.

Araştırmanın Çalışma Grubu

Araştırmanın çalışma grubunu Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Sınıf Öğretmenliği'nde öğrenim gören 96 sınıf öğretmenliği öğrencisi oluşturmaktadır. Çalışmanın örneklem seçiminde amaçlı örnekleme kullanılmıştır. Amaçlı örnekleme tekniğinde, birey ya da birimlerin seçimi bizzat araştırmacı tarafından özenle yapılmaktadır ve araştırma evrenini oluşturacak kişilerin özelliklerinin tespit edilmesine ve bu özelliklere uyan kişilere ulaşılmasına dikkat edilmektedir (Christensen, Johnson ve Turner, 2014 ve Gline, Morgan, ve Leech, 2015). Araştırmanın çalışma grubunun belirlenmesinde, öğretmen adaylarının Hayat Bilgisi ya da Sosyal Bilgiler dersi öğretimi derslerini almış olmalarına dikkat edilmiştir. Bu amaca dikkat edilmesinin sebebi; öğretmen adaylarının Hayat Bilgisi ve Sosyal Bilgiler dersi öğretim süreçlerine yönelik hazırbulunuşluk düzeylerinin bulunmasıyla ilgilidir.

Verilerin Toplanması

Çalışmanın ilk aşamasında Sosyal Bilgiler programı ve dersi ile metaforla ilgili olan alanda yapılan eserlerin incelenmesine dayalı genel bir literatür taraması yapılmıştır. Araştırmalar sonucunda sınıf öğretmenliği öğretmen adaylarının Sosyal Bilgiler dersi öğretimine ilişkin geliştirdikleri metaforlara ilişkin düşünceleri hakkında detaylı bilgi elde etmek amacıyla bir form geliştirilmiştir. Form iki bölümden oluşmaktadır. Formun ilk kısmında araştırmaya katılan sınıf öğretmenliği öğrencilerinin cinsiyet faktörü ele alınmış, ikinci kısmında ise çalışma grubunun Sosyal Bilgiler dersi öğretim hizmetine rehberlik etmelerine yönelik metaforların belirlenmeye çalışıldığı "Sosyal Bilgiler dersinde öğretim hizmetine rehberlik etmek bence.....benzer, çünkü....." olan açık uçlu soru sorulmuştur.

Verilerin Çözümlemesi

Sınıf öğretmenliği öğretmen adaylarının Sosyal Bilgiler dersi öğretimine ilişkin geliştirdikleri metaforları belirlemek için betimsel analiz tekniği kullanılmıştır. Verilerin çözümleme sürecinde, var olan durumu ortaya koymak ve açıklamak için betimsel analiz süreci izlenmiştir. Betimsel analiz yaklaşımına göre elde edilen veriler daha önceden belirlenen temalara göre özetlenir ve yorumlanır. Veriler araştırma sorularının ortaya koyduğu temalara göre düzenlenebileceği gibi, görüşme ve gözlem süreçlerinde kullanılan sorular ya da boyutlar dikkate alınarak da sunulabilir. Bu tür analizde amaç, elde edilen bulguları düzenlemiş ve yorumlanmış bir biçimde okuyucuya sunmaktır (Yıldırım ve Şimşek, 2011: 224). Çalışmada adayların belirttiği metaforlarla ilgili ifadeler, sözcükler organize edilmiş, bunlar arasındaki ilişkiler ise yorumlanarak temalar oluşturulmuştur. Oluşturulan temalar doğrultusunda

metaforlara ait somut ve soyut kavramlar belirlenmiştir. Somut ve soyut kavram şeklinde yapılan kategorileştirme, öğretmen adaylarının Sosyal Bilgiler dersine rehberlik etmeye, bu dersin işlenmesine ve rehberlik edilmesine yönelik geliştirdikleri tutumun, verdikleri cevaplarda ki ifadelerin daha çok “somut” veya “soyut” kavramlar şeklinde ele alınmasından ileri gelmektedir.

Ayrıca çalışmanın güvenilirliğini sağlamak amacıyla, önce öğretmen adaylarına pilot bir uygulama yapılmış ardından uzman görüşüyle birlikte tekrardan değerlendirildikten sonra uygulamaya geçilmiştir. Uygulamadan sonra öğretmen adaylarının verdikleri cevaplar doğrultusunda; incelenen metafor verilerinden 15 adet veri, açık uçlu sorunun eksik cevaplanması ya da verilen cevaplar içinde benzetilen- benzetme yönü arasında bağlantının olmaması sebebiyle elemeye tabi tutulmuştur.

Bulgular

Araştırma sorusu doğrultusunda verilerin analizinden 5 tema oluşmuştur. Bunlar; 1.Rehber Olma, Kılavuz, Kaynaklık Etme, 2. Dikkatli ve Özenli Davranma, 3. Toplumsal Olma, Sosyal Yapı, 4. Tecrübe ve Donanım Kazanma, 5. Hizmet Etme, Görev Anlayışı'dır. Temaların sunumu cinsiyet değişkeni ile birlikte ele alınarak yorumlanmıştır.

Tablo 1: Temalara ait cinsiyet değişkeni ve somut- soyut kavramların frekans ve yüzdeler değeri

Temalar	Cinsiyet				Somut		Soyut	
	K		E		f	%	f	%
	f	%	f	%				
1. Rehber, Kılavuz, Kaynak	47	49	22	23	40	81.6	29	61.7
2. Dikkatli ve Özenli Davranma	2	2.1	3	3.1	4	8.2	1	2.1
3. Toplumsal Olma, Sosyal Yapı	3	3.1	3	3.1	1	2	5	10.6
4. Tecrübe ve Donanım Kazanma	9	9.4	4	4.1	4	8.2	9	19.2
5. Hizmet Etme, Görev Anlayışı	1	1	2	2.1	0	0	3	6.4
TOPLAM	62	64.6	34	35.4	49	100	47	100

Tablo 1’de görüldüğü gibi sınıf öğretmenliği öğretmen adaylarının Sosyal Bilgiler dersi öğretimine ilişkin geliştirdikleri metaforlar beş tema altında toplanmaktadır. 96 (%100) öğretmen adayının katılımıyla gerçekleşen çalışmada, cinsiyet faktörü yönünden çalışma grubunun % 64,6’sını kadın, % 35,4’ünü ise erkek öğrenciler oluşturmaktadır. Analiz sonucunda toplam 96 tema saptanmıştır. Analiz sonucunda 96 metaforun, 49’unu somut kavram, 47’sini ise soyut kavram içermektedir.

Tablo 2: Rehber, kılavuz, kaynak temasına ilişkin cinsiyet değişkeni, somut ve soyut metaforların frekans ve yüzdelik değerleri

Metafor No	Metafor Adı	Cinsiyet				Somut		Soyut	
		K		E		f	%	F	%
		f	%	f	%				
8-10-12-53-66-88	Işık (6)	5	7.2	1	1.5	6	8.2	-	-
7-15-40-59-76	Harita (5)	4	5.9	1	1.5	5	7.2	-	-
17-35-68-73-87	Pusula (5)	4	5.9	1	1.5	5	7.2	-	-
16-47-74	Turiste Rehberlik Etme (3)	1	1.5	2	2.8	3	4.5	-	-
31-49-52	Çobanlık (3)	-	-	3	4.5	3	4.5	-	-
26-36-46	Yardım etme (3)	2	2.8	1	1.5	3	4.5	-	-
3-24-25	Teknik direktör (3)	1	1.5	2	2.8	3	4.5	-	-
37-79	Anne (2)	2	2.8	-	-	2	2.8	-	-
43-78	Öğretmen (2)	1	1.5	1	1.5	2	2.8	-	-
4-28	Fidan yetiştirme (2)	2	2.8	-	-	2	2.8	-	-
32	Kaptanlık etme	1	1.5	-	-	1	1.5	-	-
75	Savaşta çatışma	-	-	1	1.5	1	1.5	-	-
20	Oyun kuran çocuk	1	1.5	-	-	1	1.5	-	-
41	Ülke lideri	1	1.5	-	-	1	1.5	-	-
92	Kamyon sürücülüğü	1	1.5	-	-	1	1.5	-	-
93	Kepçe Operatörlüğü	-	-	1	1.5	1	1.5	-	-
14-44-45-48-69-77-82	Yol gösterme (7)	4	5.9	3	4.5	-	-	7	10.1
5-6-65-58	Hayata hazırlama (4)	4	5.9	-	-	-	-	4	5.9
21-54-60	İyi vatandaş yetiştirme(3)	2	2.8	1	1.5	-	-	3	4.5
72-80	Kaynak (2)	2	2.8	-	-	-	-	2	2.8
11-22-50	Bilgi verme (3)	2	2.8	1	1.5	-	-	3	4.5
9-84	Yardım etme (2)	2	2.8	-	-	-	-	2	2.8
56-57	Kılavuz (2)	-	-	2	2.8	-	-	2	2.8
42-62	Önder olma (2)	2	2.8	-	-	-	-	2	2.8
19-61	Yapılandırmacı öğretim (2)	2	2.8	-	-	-	-	2	2.8
39	Çabalama	1	1.5	-	-	-	-	1	1.5
1	Derse hakkını verme	-	-	1	1.5	-	-	1	1.5
TOPLAM	69 Metafor	47	68	22	32	40	58	29	42

Tablo 2' de ki verileri şu şekilde özetlemek mümkündür: Sınıf öğretmenliği öğretmen adaylarının Sosyal Bilgiler dersi öğretimine ilişkin geliştirdikleri metaforlardan oluşan "rehber, kılavuz-kaynak" teması cinsiyet faktörü yönünden incelendiğinde; 47 (% 68)'sini kadın öğretmen adayı, 22 (%32)' sini ise erkek öğretmen adayları oluşturmaktadır. Öğretmen adaylarının verdikleri cevaplarda toplam 69 adet metafor kullanılmıştır. Belirtilen metaforlar "somut" ve "soyut" kavramlar olarak gruplanmıştır. Öğretmen adaylarının kullandıkları metaforlarda toplam 40 somut metafor, 29 soyut metafor ele alınmıştır. Öğretmen adaylarının kullandıkları somut metaforlar; "Işık (6)", "Harita (5)", "Pusula (5)", "Turist Rehberliği (3)",

“Çobanlık (3)”, “Yardım etme (3)”, “Teknik direktör (3)”, “Anne (2)”, “Öğretmen (2)”, “Fidan yetiştirme (2)”, “Kaptanlık etme”, “Savaşta çatışma”, “Oyun kuran çocuk”, “Ülke lideri”, “Kamyon sürücülüğü”, “Kepçe Operatörlüğü” şeklindedir. Bu metaforlardan “Işık” metaforu; Cerit (2008), Taşdemir ve Taşdemir (2011), Aydın ve Pehlivan (2010) ve Pektaş ve Kıldan’ın (2009) çalışmasıyla; “Harita” metaforu; Aydın ve Pehlivan (2010), Özbaş’ın (2012) çalışmasıyla; “Pusulula” metaforu Saban (2004), Aydın ve Pehlivan (2010), Pektaş ve Kıldan’ın (2009) çalışmasıyla; “Turist Rehberliği” metaforu Cerit (2008), Saban’ın (2004) çalışmasıyla; “Teknik Direktör” metaforu; Cerit (2008), Saban (2004), Aydın ve Pehlivan’ın (2010) çalışmasıyla benzerlik taşımaktadır. “Anne” metaforu; Cerit (2008), Taşdemir ve Taşdemir (2011), Çelikten (2006), Aydın ve Pehlivan (2010), Pektaş ve Kıldan (2009), Özbaş’ın (2012) araştırmasıyla; “Öğretmen” metaforu Cerit’in (2008) çalışmasıyla; “Fidan yetiştirme” metaforu, Çelikten (2006), Aydın ve Pehlivan (2010) ve Pektaş ve Kıldan’ın (2009)’ çalışmasında geçen bahçıvan metaforu ile örtüşmekte; “Kaptanlık” metaforu; Aydın ve Pehlivan (2010), Pektaş ve Kıldan (2009), Özbaş’ın (2012) çalışmasıyla; “Lider” metaforu ise Özbaş’ın (2012) çalışmasında vurgulanmıştır.

Kullanılan somut metaforlarla ilgili öğretmen adaylarından **metafor no:8** “Sosyal Bilgiler dersinde öğretim hizmetine rehberlik etmek ışığa benzer. Çünkü Sosyal Bilgiler çocuğa hayatında ışık tutar”, **metafor no:3** “Bir futbol takımına teknik direktör olmaya benzer. Çünkü rehber olarak hizmet sürecini biz yönetiriz”, **metafor no:59** “Yol haritasına benzer. Çünkü neyi, nasıl yapacağımızı bu şekilde öğreniriz”, **metafor no:75** “Savaşta çatışmaya benzer. Çünkü böyle bir derse rehberlik etmek savaşmak kadar zordur”, **metafor no:92** “Kamyon sürücülüğüne benzer. Çünkü sosyal duyarlılıkları kamyon kamyon öğrencilere aktarır”, **metafor no:93** “Kepçe operatörlüğüne benzer. Çünkü çocuğun düş dünyasını biçimlendirmek ve derinlere inmek gerek” şeklinde görüşlerini belirtmişlerdir. Öğretmen adaylarının kullandığı 29 soyut metafor ise; “Yol gösterme (7)”, “Hayata hazırlama (4)”, “İyi vatandaş yetiştirme (3)”, “Kaynak (2)”, “Bilgi verme (3)”, “Yardım etme (2)”, “Kılavuz (2)”, “Önder olma (2)”, “Yapılandırmacı öğretim (2)”, “Çabalama”, “Derse hakkını verme” şeklindedir. Bu metaforlardan; “Kaynak” metaforu Cerit’in (2008) çalışmasıyla, “Yol Gösterme” metaforu ise Aydın ve Pehlivan’ın (2010) çalışmasında geçen “rehberlik” metaforu ve Özbaş’ın (2012) çalışmasında geçen “yol gösterici” metaforu ile örtüşmektedir.

Kullanılan soyut metaforlarla ilgili öğretmen adaylarından **metafor no:45** “Yol göstermeye benzer. Çünkü hedefe ulaşmak için birilerinin bize yol göstermesi ve rehberlik etmesi gerekir”, **metafor no:5** “Öğrencileri hayata hazırlamaya benzer. Çünkü hayatın ta kendisi işlenmekte derste”, **metafor no:80** “Kaynağa benzer. Çünkü bu kaynak sayesinde etraftakileri bilinçlendiririz”, **metafor no:57** “Bilinmeyen doğrulara gitmek için bir kılavuza benzer. Çünkü öğrenilecek önemli noktalar ancak bir rehber aracılığı ile ortaya çıkar”, **metafor no: 39** “Çabalamaya benzer. Çünkü rehberlik etmek için, çabalamak ve tanımak gerekir”, **metafor no:61** “Yapılandırmacı öğretime benzer. Çünkü eğitime rehberlik eder” şeklinde ifade etmişlerdir.

Tablo 3: Dikkatli ve özenli davranmaya temasına ilişkin cinsiyet değişkeni, somut ve soyut mecazların frekans ve yüzdelik değerleri

Metafor No	Metafor Adı	Cinsiyet				Somut		Soyut	
		K		E		f	%	F	%
		f	%	f	%				
2	Çocuk büyütme	1	20	-	-	1	20	-	-
23-64	Arabayla trafiğe çıkma (2)	-	-	2	40	2	40	-	-
90	Yemek yemeyi öğretme	-	-	1	20	1	20	-	-
89	Düzenli beslenme	1	20	-	-	-	-	1	20
TOPLAM	5 Metafor	2	40	3	60	4	80	1	20

Tablo 3’ de görüldüğü gibi; öğretmen adaylarının “Dikkatli ve Özenli Davranma” teması cinsiyet faktörü yönünden incelendiğinde; 2’sini (% 40) kadın öğretmen adayı, 3’ünü (%60) ise erkek öğretmen adayı oluşturmaktadır. Öğretmen adaylarının verdikleri cevaplarda toplam 5 adet metafor kullanılmıştır. Öğretmen adaylarının kullandıkları metaforlarda toplam 4 (%80) somut metafor, 1 (%20) soyut metafor ele alınmıştır. Kullanılan somut metaforlar; “Çocuk büyütme”, “Arabayla trafiğe çıkma (2)”, “Yemek yemeyi öğretme” şeklindedir. “Çocuk Büyütme” metaforu Cerit’in (2008) çalışmasıyla benzerlik taşımaktadır.

Kullanılan somut metaforlarla ilgili öğretmen adaylarından **metafor no:2** “Çocuk büyütme benzer. Çünkü en ufak ayrıntıları bile dikkate alıp özenmek gerekir”, **metafor no:64** “Arabayla trafiğe çıkmaya benzer. Çünkü trafikte tüm kuralları bilmelisiniz”, **metafor no:90** “Çocuğa yemek yemeyi öğrenmeye yardımcı olmasına benzer. Çünkü o kadar ince bir iştir ki toplum içine çıkınca herkes parmakla göstermelidir” şeklinde görüşlerini sunmuştur. Kullanılan soyut metafor olan “Düzenli beslenme” ile ilgili öğretmen adayı **metafor no:89** “Sağlıklı yaşam için düzenli beslenmeye benzer. Çünkü düzenli beslenme sağlıklı yaşamın ön koşuludur” olarak düşüncesini açıklamıştır.

Tablo 4: Toplumsal olma- sosyal yapı temasına ilişkin cinsiyet değişkeni, somut ve soyut metaforların frekans ve yüzdelik değerleri

Metafor No	Metafor Adı	Cinsiyet				Somut		Soyut	
		K		E		f	%	f	%
		f	%	f	%				
96	Türkçe dersi	-	-	1	16.7	1	16.7	-	-
13	Toplumu oluşturan sosyal yapı	-	-	1	16.7	-	-	1	16.7
27-55	Sosyal hayat (2)	1	16.7	1	16.7	-	-	2	33.2
38	İçinde birçok kültür olan toplumlar	1	16.7	-	-	-	-	1	16.7
83	Toplum düzeni	1	16.7	-	-	-	-	1	16.7
TOPLAM	6 Metafor	3	50	3	50	1	16.7	5	83.3

Tablo 4’de belirtildiği gibi; öğretmen adaylarının “Toplumsal Olma- Sosyal Yapı” teması cinsiyet faktörü yönünden incelendiğinde eşit dağılım göstermekte olup 3’ünü (% 50) kadın öğretmen adayı, 3’ünü (%50) ise erkek öğretmen adayı oluşturmaktadır. Öğretmen adaylarının

verdikleri cevaplarda toplam 6 adet metafor kullanılmıştır. Öğretmen adaylarının kullandıkları metaforlarda toplam 1 (%16.7) somut metafor, 5 (%83.3) soyut metafor ele alınmıştır.

Kullanılan somut metafor “*Türkçe Dersi*” olan öğretmen adayı metafor no:96 “*Türkçe Dersi’ne benzer. Çünkü toplumda olan olaylar ve değerler o derste de işlenir*” şeklinde görüşünü belirtmiştir. Kullanılan soyut metaforlar ise; “*Toplumunu oluşturan sosyal yapı*”, “*Sosyal hayat (2)*”, “*İçinde birçok kültür olan toplumlar*”, “*Toplum düzeni*” şeklindedir. Kullanılan soyut metaforlarla ilgili öğretmen adaylarından **metafor no:13** “*Toplumsal bir göreve benzer. Çünkü toplumu oluşturan sosyal bir yapıdır*”, **metafor no:27** “*Sosyal hayata benzer. Çünkü nasıl sosyal olunur öğretir*”, **metafor no:38** “*Toplumlara benzer. Çünkü toplumlar içinde bir sürü karakter, kültür, dil, ırk, vb. barındırır ve sosyal bilgilerde bu farklılığın tamamıdır*”, **metafor no:83** “*Toplum düzeninin sağlanmasına yardımcı olmaya benzer. Çünkü Sosyal Bilgiler dersinin içeriği toplumsal gereksinimleri içeriyor*” şeklinde düşüncelerini ifade etmişlerdir.

Tablo 5: Tecrübe ve donanım kazanma temasına ilişkin cinsiyet değişkeni, somut ve soyut metaforların frekans ve yüzdelik değerleri

Metafor No	Metafor Adı	Cinsiyet				Somut		Soyut	
		K		E		f	%	f	%
		f	%	f	%				
30	Ağaç	-	-	1	7.7	1	7.7	-	-
33	Bilgisayar	1	7.7	-	-	1	7.7	-	-
51	Yemek yeme	-	-	1	7.7	1	7.7	-	-
94	Müzik dinleme	-	-	1	7.7	1	7.7	-	-
34	Susuz bir ağaca su verme	-	-	1	7.7	1	7.7	-	-
18	Tecrübe	1	7.7	-	-	-	-	1	7.7
29	Nefes	1	7.7	-	-	-	-	1	7.7
63-85	Öğrenciyi hayata hazırlama (2)	2	15.3	-	-	-	-	2	15.3
67	Öğrenciye değer kazandırma	1	7.7	-	-	-	-	1	7.7
70	İyi vatandaş yetiştirme	1	7.7	-	-	-	-	1	7.7
71	Topluma hizmet	1	7.7	-	-	-	-	1	7.7
86	Hayat	1	7.7	-	-	-	-	1	7.7
TOPLAM	13 Metafor	9	69.2	4	30.8	5	38.5	8	61.5

Tablo 5’de belirtildiği gibi; öğretmen adaylarının “Tecrübe ve Donanım Kazanma” teması cinsiyet faktörü yönünden incelendiğinde; 9’unu (% 69.2) kadın, 4’ünü (%30.8) ise erkek öğretmen adayı oluşturmaktadır. Öğretmen adaylarının verdikleri cevaplarda toplam 13 adet metafor kullanılmıştır. Öğretmen adaylarının kullandıkları metaforlarda toplam 5 (%38.5) somut metafor, 8 (%61.5) soyut metafor ele alınmıştır.

Kullanılan somut metaforlar; “*Ağaç*”, “*Bilgisayar*”, “*Yemek yeme ve alınan tat*”, “*Müzik dinleme*”, “*Susuz bir ağaca su verme*”, şeklindedir. Bu metaforlardan, “*Ağaç*” metaforu; Saban (2004), Özbaş (2012) ve Pektaş ve Kıldan’ın (2009) çalışmasıyla; “*Bilgisayar*” metaforu Saban’ın (2004) çalışmasıyla örtüşmektedir. Kullanılan somut metaforlarla ilgili öğretmen adaylarından **metafor no:30** “*Büyük bir ağaca benzer. Çünkü geniş kapsamlıdır. Her türlü dersle ilişkisi vardır*”,

metafor no:51 “Yemek yeme ve yemekten alınan tada benzer. Çünkü sosyal bilgilerde yemek gibi birçok disiplin olması ve bu disiplinlerden öğrenciye birçok bilgi ve beceri kazandırır”, **metafor no:34** “Susuz bir ağaca su vermeye benzer. Çünkü hayata dair tecrübeler bu derste verilir” şeklinde ifadelerini sunmuşlardır.

Kullanılan soyut metaforlar; “Tecrübe”, “Nefes”, “Öğrenciyi hayata hazırlama (2)”, “Öğrenciye değer kazandırma”, “İyi vatandaş yetiştirme”, “Topluma hizmet” ve “Hayat”tır. Bu metaforlardan, “Hayat” metaforu Pektaş ve Kıldan’ın (2009) çalışmasıyla benzerlik taşımaktadır. Soyut metaforlarla ilgili öğretmen adaylarından **metafor no:18** “Gerçek yaşamda kullandığımız tecrübelerimize benzer. Çünkü her yaş aralığında birçok tecrübe kazanılır”, **metafor no:85** “Her konuda öğrencileri hayata hazırlamaya benzer. Çünkü dersin içeriği sadece ders konuları değil milli değerlerimizden soysal hayatta nasıl yaşayacağımız ve üst düzey yaşama becerileri gelişmiş etkili bireyler yetiştiririz”, **metafor no:71** “Topluma hizmet etmeye benzer. Çünkü bireylerin yetişmesi ve kişilik değer gibi kavramların oluşmasını sağlar” şeklinde görüşlerini belirtmişlerdir.

Tablo 6: Hizmet etme, görev anlayışı temasına ilişkin cinsiyet değişkeni, somut ve soyut metaforların frekans ve yüzdelik değerleri

Metafor No	Metafor Adı	Cinsiyet				Somut		Soyut	
		K		E		f	%	f	%
		f	%	f	%				
81	Asker Nöbeti	1	33.3	-	-	1	33.3	-	-
91	Zor bir iş	-	-	1	33.3	-	-	1	33.3
95	Çiçeğin arıya verdiği hizmet	-	-	1	33.3	-	-	1	33.3
TOPLAM	3 Metafor	1	33.3	2	66.6	1	33.3	2	66.6

Tablo 6’de görüldüğü gibi; öğretmen adaylarının “Hizmet Etme, Görev Anlayışı” teması cinsiyet faktörü yönünden incelendiğinde; 1’ini (% 33.3) kadın öğretmen adayı, 2’sini (%66.6) ise erkek öğretmen adayı oluşturmaktadır. Öğretmen adaylarının verdikleri cevaplarda toplam 3 adet metafor kullanılmıştır. Öğretmen adaylarının kullandıkları mecazlarda toplam 1 (%33.3) somut metafor, 2 (%66.6) soyut metafor ele alınmıştır.

Kullanılan somut metafor; “Asker Nöbeti”dir ve bu metafor, Aydın ve Pehlivan’ın (2010) çalışmasıyla benzerlik oluşturmaktadır. Metaforla ilgili olarak öğretmen adayı **metafor no:81**’de “Bir askerin tuttuğu nöbete benzer. Çünkü askerde vatanına hizmet eder, öğretilen öğrencilerine vatanını, milletini, ülkesini, bayrağını kısaca milli değerlerini öğretirken hizmet eder” şeklinde ifade etmiştir. Kullanılan soyut metaforlar ise; “Çiçeğin arıya verdiği hizmet” ve “Zor bir iş” şeklindedir. Bu metaforlardan; “arı” metaforu Saban’ın (2004) çalışmasıyla örtüşmektedir. Öğretmen adaylarından **metafor no:91** “Çok zor bir işe benzer. Çünkü Sosyal Bilgiler öğretim hizmeti kolay değildir” ifadesini kullanırken **metafor no:95** ise “Çiçeğin arıya verdiği hizmete benzer. Çünkü çiçek arıya malzemesinden vermezse, arı faydalanamaz” şeklinde görüş belirtmiştir.

Tartışma, Sonuç ve Öneriler

Sınıf öğretmenliği öğretmen adaylarının Sosyal Bilgiler dersi öğretimine ilişkin geliştirdikleri metaforların belirlenmeye çalışıldığı, araştırmada 96 sınıf öğretmenliği öğretmen adayı yer almıştır. Çalışma grubunun % 64,6'sını kadın, % 35,4'ünü ise erkek öğretmen adayı oluşturmuştur. Analiz sonucunda toplam 96 metaforun, 49'unu somut, 47'sini ise soyut kavram içermektedir. Öğretmen adaylarının geliştirdikleri metaforlar 5 tema altında toplanmıştır. Bu temalar; 1. Rehber olma, kılavuz, kaynaklık etme, 2. Dikkatli ve özenli davranma, 3. Toplumsal olma, sosyal yapı, 4. Tecrübe ve donanım kazanma, 5. Hizmet etme, görev anlayışı şeklindedir.

“Rehber, Kılavuz, Kaynak” temasına ilişkin, öğretmen adaylarının % 68'ini kadın, %32'sini ise erkek öğretmen adayı oluşturmuştur. Toplamda kullanılan 69 metaforun, 40'ı somut, 29'u ise soyut kavram şeklinde ele alınmıştır. Somut metaforlar; “Işık (6)”, “Harita (5)”, “Pusulula (5)”, “Rehberlik (3)”, “Çobanlık (3)”, “Yardım etme (3)”, “Teknik direktör (3)”, “Anne (2)”, “Öğretmen (2)”, “Fidan yetiştirme (2)”, “Kaptanlık etme”, “Savaşta çatışma”, “Oyun kuran çocuk”, “Ülke lideri”, “Kamyon sürücülüğü”, “Kepçe Operatörlüğü” şeklindedir. Bu metaforlardan “anne”, “rehber”, “ışık”, “koç” ve “öğretmen” olan metaforlar Cerit'in (2008) çalışmasıyla; “anne baba” ve “ışık” metaforları Taşdemir ve Taşdemir'in (2011) çalışmasıyla örtüşmektedir. “Anne” metaforu Çelikten'in (2006) çalışmasında geçen “bahçıvan” metaforu ile “fidan yetiştirme” metaforu benzerlik taşımaktadır. Yine “pusula”, “teknik direktör” ve “turist rehberi” metaforu Saban'ın (2004) çalışmasıyla; “pusula”, “ışık”, “harita”, “kaptan”, “ebeveyn”, “teknik direktör”, “bahçıvan” metaforları, Aydın ve Pehlivan'ın (2010) çalışmasıyla; “kaptan”, “ışık”, “pusula”, “ebeveyn” ve “bahçıvan” metaforları Pektaş ve Kıldan'ın (2009) çalışmasıyla; “kaptan”, “lider”, “harita”, “anne baba” metaforları Özbaş'ın (2012) çalışmasıyla benzerlik göstermektedir.

Öğretmen adaylarının kullandıkları bu metaforlardan yola çıkarak; öğretme- öğrenme süreci içinde kendilerini daha aktif ve etkin gördükleri söylenebilir. Belirtilen metaforların öğretmen adayları için ifade ettiği anlamlar şu şekilde yorumlanabilir: öğrenciye bir ışık gibi bilmediklerini öğretmek onu bilgilendirerek aydınlatma; bir rehber gibi öğrenciye yol göstererek dersle ilgili öğrencinin kazanması gereken şeyleri verme; bir lider gibi dersin işlenişine yönelik aktif ve etkili kararlar alıp bunları uygulama; bir kaptan gibi dersle ilgili gidilecek varılacak noktaların belirlenmesini sağlama; bir anne gibi sevgi ve şefkatle öğrenciyi hayata hazırlama; bir bahçıvan gibi öğrenciyi hayata yönelik yetiştirme; pusula- harita gibi öğrenciye yönünü kaybetmeden doğru ve iyi kararlar almasını sağlama; kepçe operatörlüğü gibi öğrencinin bilinç ve hayal dünyasına biçim şekil kazandırma şeklinde ifade edilebilir.

Kullanılan soyut metaforlar ise; “Yol gösterme (7)”, “Hayata hazırlama (4)”, “İyi vatandaş yetiştirme (3)”, “Kaynak (2)”, “Bilgi verme (3)”, “Yardım etme (2)”, “Kılavuz (2)”, “Önder olma (2)”, “Yapılandırmacı öğretim (2)”, “Çabalama”, “Derse hakkını verme” şeklindedir. “Kaynak” metaforu Cerit'in (2008) araştırmasıyla, “yol gösterme” metaforu ise “rehberlik” metaforu olarak Aydın ve Pehlivan'ın (2010) çalışmasıyla, “yol gösterici” metaforu Özbaş'ın (2012) araştırmasıyla örtüşmektedir. Öğretmen adaylarının kullandığı metaforların ifade ettiği anlamlar; bir kaynak gibi öğrencileri bilinçlendirme, öğrencilere gerekli bilgileri aktarma, yol gösterici- kılavuz gibi öğrencilere ders ve ulaşılması amaçlanan hedeflere götürme, doğru noktalara ulaştırma,

çalabilmek gibi derse rehberlik etmek için öğrenciyi tanıma ve anlama, yapılandırmacı öğretim gibi derse ve eğitime rehberlik etme şeklinde yorumlanabilir.

“Dikkatli Ve Özenli Davranma” teması cinsiyet faktörü yönünden incelendiğinde; % 40’ını kadın, %60’ını ise erkek öğretmen adayı oluşturmuştur. Temada kullanılan somut metaforlar; “Çocuk büyütme”, “Arabayla trafiğe çıkma (2)”, “Yemek yemeyi öğretme”, soyut metafor ise; “Düzenli beslenme” şeklinde belirtilmiştir. “Çocuk büyütme” metaforu Cerit’in (2008) çalışmasında da vurgulanmıştır. Belirtilen metaforlarla ilgili olarak; derse rehberlik etmenin çocuk büyütme gibi çok zor özen gerektiren bir yapıda olması, arabayla trafiğe çıkma gibi dersin çok dikkatli, kurallarını bilerek devam edilmesi gerektiği, yemek yemeyi öğretme gibi dersin işlenişinin incelik gerektirmesi ve zor olması, düzenli beslenme gibi derse rehberlik etmenin bazı ön koşulları gerektirmesi şeklinde yorumlanabilir.

“Toplumsal Olma- Sosyal Yapı” temasının % 50’sini kadın, %50’sini erkek öğretmen adayı oluşturmaktadır. Öğretmen adaylarının kullandığı somut metafor “Türkçe dersi” iken, soyut metaforlar ise; “Toplumun oluşturduğu sosyal yapı”, “Sosyal hayat (2)”, “İçinde birçok kültür olan toplumlar”, “Toplum düzeni” olarak ifade edilmiştir. Geliştirilen bu metaforlarla ilgili olarak öğretmen adaylarının Sosyal Bilgiler dersinde öğretim hizmetine rehberlik etmeyi; Türkçe Dersi gibi toplumda yaşanan olaylar ve insanlarla ilgili olduğu için hayata hazırladığı, toplumsal bir görev gibi toplumu oluşturan sosyal yapı niteliğinde dersin sosyal ve toplumsal değerleri içerdiği, sosyal hayat gibi dersin dinamik ve günlük yaşamla iç içe olduğu şeklinde yorumlanabilir.

“Tecrübe ve Donanım Kazanma” temasına ait olarak, öğretmen adaylarının %69,2’sini kadın, %30,8’ ini erkek öğretmen adayı oluşturmaktadır. Temanın somut metaforları; “Ağaç”, “Bilgisayar”, “Yemek yeme ve alınan tat”, “Müzik dinleme”, “Susuz bir ağaca su verme” şeklindeyken, soyut metaforları ise; “Tecrübe”, “Nefes”, “Öğrenciyi hayata hazırlama (2)”, “Öğrenciyi değer kazandırma”, “İyi vatandaş yetiştirme”, “Topluma hizmet” ve “Hayat”tır. “Ağaç” ve “bilgisayar” metaforu Saban’ın (2004) çalışmasıyla; “ağaç” metaforu Aydın ve Pehlivan’ın (2010) ve Özbaş’ın (2012) çalışmasıyla; “ağaç” ve “hayat” metaforları Pektaş ve Kıldan’ın (2009) çalışmasıyla benzerlik göstermektedir. Belirtilen metaforlara yönelik öğretmen adayları Sosyal Bilgiler dersine rehberlik etmeyi; bir ağaç, yemek ve susuz bir ağaca su vermek gibi kazanılan tecrübelerin öğrencilere aktarılması, Sosyal Bilgiler disiplinin geniş ve kapsamlı olması birçok doğa ve beşeri bilimlerden beslenmesi, NCSS ve MEB’in (2009) Sosyal Bilgiler tanımında da belirtilmektedir. Bunun yanında kullanılan diğer metaforlarla ilgili; Sosyal Bilgiler dersinin ve bu derse rehberlik etmenin bir nefes gibi hayati ve önemli olduğu, tecrübe-hayat gibi dersin amaç ve uygulanışında yaşamla iç içe olduğu, topluma hizmet ve değer kazandırma gibi dersin sosyal, toplumsal ve milli değerleri içerdiği şeklinde yorumlar getirilebilir.

“Hizmet Etme, Görev Anlayışı” teması cinsiyet faktörü yönünden incelendiğinde; % 33,3’ünü kadın, %66,6’sını ise erkek öğretmen adayı oluşturmuştur. Kullanılan somut metafor; “Asker nöbeti” olarak nitelendirilirken soyut metaforlar ise; “Çiçeğin arıya verdiği hizmet” ve “Zor bir iş” şeklinde olmuştur. “Arı” metaforu Saban’ın (2004) çalışmasıyla; “asker” metaforu Aydın ve Pehlivan’ın (2010) çalışmasıyla benzerlik taşımaktadır. Öğretmen adaylarının kullandıkları bu

metaforların; asker nöbeti gibi vatana, millete hizmet etme, milli değerleri kazandırma, zor bir iş ve arı gibi öğretimin öğrenciyi bilgiyle beslemesi ve ğretim sürecinin zor olması Şeklinde yorumlanabilir.

Sınıf ğretmenliği ğretmen adaylarının Sosyal Bilgiler dersi öğretimine ilişkin birçok metaforlar geliŐtirdiđi ve kullandığı görülmektedir. Öğretmen adaylarının, Sosyal Bilgiler dersi ğretim sürecine rehberlik etmede ki geliştirdikleri metaforlarda, kendilerini öğrenim ve ğretim sürecinde aktif, etkin, dersi yönlendiren ve yöneten metaforlar yönünde belirttikleri göze çarpmaktadır. Öğretmen adaylarının ifade ettiği metaforlardan yola çıkararak derse rehberlik etmeyle ilgili daha geleneksel ğretim yaklaŐımını benimsedikleri söylenebilir.

Çalışmada somut ve soyut kavram Şeklinde yapılan kategorileŐtirmenin sebebi ise, ğretmen adaylarının Sosyal Bilgiler dersine rehberlik etmeye yönelik olarak, bu dersin işlenmesine ve rehberlik edilmesine yönelik geliştirdikleri tutumun, verdikleri cevaplarda ki ifadelerin daha çok "somut" veya "soyut" kavram Şeklinde ele alınmasından ileri gelmektedir. Bu erevede: *Somut kavramlara yönelik yapılan metaforlar açısından*; ğretmen adaylarının Sosyal Bilgiler dersi öğretimine ilişkin rehberlik edeceği öğrencilerin ilköğretim düzeyinde olması, dolayısıyla bu dönemde ki ğretmen adaylarının rehberlik edeceği öğrencilerin, somut iŐlemler döneminde bulunması sebebiyle geliştirilen metaforların somut düŐünmeye ve benzetmeye yönelik kavramların geliŐtirilmesini sađlamıŐtır. Özelikle ğretimde bir kavramın ya da konunun somutlaŐtırılmasının öğrenmede önemli bir etken olduğu da asla gözden kaçırılmamalıdır. Bu yönden ğretmen adaylarının somut kavramları tercih etmeleri de kazandıkları öğretmenlik formasyonu açısından önemli bir değer olarak kabul edilebilir. *Soyut kavramlara yönelik yapılan metaforlar açısından*; Sosyal Bilgiler dersinin birçok disiplin alanını içermesi, dolayısıyla ele aldığı konuların, olayların ve kazanımların daha çok soyut düŐünmeye ve benzetmeye yönelik olması sebebiyle ğretmen adaylarının soyut metaforları kullanmasını getirmiştir. Öğretmen adaylarının toplamda kullandıkları somut ve soyut metaforların birbirine yakın olduğu görülmektedir. Bunda özellikle ğretmen adaylarının Sosyal Bilgiler dersi içinde hem soyut hem de somut ifadeleri içeren kavram ya da konuları barındırmasının önemli bir etkisinin olduğu da düŐünülebilir.

Yapılan araştırmaya yönelik olarak getirilecek öneriler arasında; çalışmalar öğretmenlerle birlikte de ele alınarak, Sosyal Bilgiler ğretmeni ya da sınıf ğretmenlerinin Sosyal Bilgiler dersi ğretimi ile ilgili geliştirdikleri metaforlar incelenebilir. Aynı zamanda bu çalışmalar ğretmen ve ğretmen adaylarının geliştirdikleri metaforlar Şeklinde de karşılaştırmalı olarak değerlendirilebilir. Aynı ğretmen adaylarıyla uzunlamasına birlikte çalıŐılarak ğretmen adaylarının, öğrenciyken daha sonra da ğretmenken geliştirdikleri metaforlar Şeklinde de karŐılaŐtırılabilir.

Kaynakça

- Akdağ, H. (2009). *Sosyal bilgilerin tanımı, amacı, önemi ve Türkiye'deki yeri*. Turan, R. , Sünbül, A. M. ve Akdağ, H. (Ed). *Sosyal Bilgiler Öğretiminde Yeni Yaklaşımlar 1 (s. 1-24)*. Ankara: Pegem Akademi.
- Akpınar, M. ve Kaymakçı, S. (2012). Ülkemizde sosyal bilgiler öğretiminin genel amaçlarına karşılaştırmalı bir bakış. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 20 (2), 605-626.
- Aydın, İ. S. ve Pehlivan, A. (2010). Türkçe öğretmeni adaylarının “öğretmen” ve “öğrenci” kavramlarına ilişkin kullandıkları metaforlar. *Turkish Studies*, 5(3), 818-842.
- Aykaç, N. (2011). Türkiye Cumhuriyeti'nin kuruluşundan günümüze sosyal bilgiler programının eğitim programı öğeleri açısından değerlendirilmesi. *İlköğretim Online*, 10(2), 406-420.
- Cerit, Y. (2008). Öğretmen kavramı ile ilgili metaforlara ilişkin öğrenci, öğretmen ve yöneticilerin görüşleri. *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 6(4), 693-712.
- Çelikten, M. (2006). Eğitim sisteminde kullanılan kültür ve öğretmen metaforları. *Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 21, 269-283.
- Çoklar, A.,N. ve Bağcı, H. (2009). Öğretmen adaylarının eğitim teknolojisi kavramına yönelik geliştirmiş olduğu metaforlar. *Journal of Qafqaz University*, 28, 172-184.
- Demirel, Ö. (2005). *Kuramdan uygulamaya eğitimde program geliştirme*, Ankara: Pegema Yayıncılık.
- Erden, M. (Tarihsiz). *Sosyal bilgiler öğretimi*. İstanbul: Alkım Kitap Yayıncılık,
- Gezer, A. (2006). *Soyut kavramların öğretiminde hayvan masallarının yeri*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi, İstanbul.
- Gömlüksüz, M. , N. , Öner, Ü. ve Bozpolat, E. (2011). Sınıf öğretmenlerinin sosyal bilgiler derslerini yürütmelerine ilişkin görüşlerinin değerlendirilmesi. *İlköğretim Online*, 10(3), 872-893.
- İskender, P. (2007). İlköğretim okullarında sosyal bilgiler öğretiminin öncelikleri ve sosyal bilgiler öğretmeni yetiştirmeye yönelik çıkarımlar. *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 8 (1), 21-29.
- Karasar, N. (2004). *Bilimsel araştırma yöntemi*. Ankara: Nobel Yayınları.
- Keçe, M. ve Merey, Z. (2011). İlköğretim sosyal bilgiler kazanımlarının sosyal bilimler disiplinlerine ve disiplinlerarası anlayışa uygunluğunun belirlenmesi. *Yüzüncü Yıl Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 8, (1), 110-139.
- Kuş, Z. ve Çelikkaya, T. (2010). Sosyal bilgiler öğretimi için sosyal bilgiler öğretmenlerinin beklentileri. *Yüzüncü Yıl Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 7 (2), 69-71.
- Lakoff, G., & Johnson, M. (1980). *Metaphors we live by*. Chicago: University of Chicago Press.
- Milli Eğitim Bakanlığı Talim Terbiye Kurulu Başkanlığı, (2009). *Sosyal bilgiler 4-5. sınıf programı*. www.ttkb.gov.tr/program2.aspx
- Ocak, G. ve Gündüz, M., (2006). Eğitim fakültesini yeni kazanan öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine giriş dersini almadan önce ve aldıktan sonra öğretmenlik mesleği hakkındaki metaforlarının karşılaştırılması. *Afyon Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 8 (2), 293-309.
- Özbaş, B. Ç. (2012). “Sosyal bilgiler öğretmeni olarak, ben kimim?” sosyal bilgiler öğretmenlerinin mesleki kimliklerine yönelik görüşlerinin metafor analizi yoluyla incelenmesi. *Turkish Studies*, 7(2), 821-838.
- Öztürk, C. (2010). Sosyal bilgiler: toplumsal yaşama disiplinlerarası bir bakış. Öztürk, C. (Ed.), *Sosyal bilimler öğretimi demokratik vatandaşlık eğitimi (s. 1-31)*. Ankara: Pegem Akademi.
- Pektaş, M. ve Kıldan, A. O. (2009). Farklı branşlardaki öğretmen adaylarının “öğretmen” kavramıyla ilgili geliştirdikleri metaforların karşılaştırılması. *Erzincan Eğitim Fakültesi Dergisi*, 11 (2), 271-287.
- Saban, A. (2004). Giriş düzeyindeki sınıf öğretmeni adaylarının “öğretmen” kavramına ilişkin ileri sürdükleri metaforlar. *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 2(2), 131-155.

- Safran, M. (2008). *Sosyal Bilgiler Öğretimine Bakış*. Tay, B. Ve Öcal, A. (Ed.), *Özel Öğretim Yöntemleriyle Sosyal Bilgiler Öğretimi* (s. 2-16). Ankara: Pegem Akademi.
- Sönmez, V. (1997). *Sosyal bilgiler öğretimi öğretmen kılavuzu*. Ankara: Anı Yayıncılık.
- Şeker, M. ve Yılmaz, K. (2011). Sosyal bilgiler öğretiminde öğrenme stillerinin kullanılmasının öğrencilerin öğrenme düzeyleri üzerindeki etkisinin incelenmesi. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 19 (1), 251-266.
- Tarhan, Ö. (2011). Sosyal bilgiler eğitim alanındaki türkçe çalışmalar 2005-2010 literatürü. *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*,1 (29), 179-186.
- Taşdemir, A. ve Taşdemir, M. (2011). Öğretmenlik ve öğretim süreci üzerine öğretmen metaforları. 2. Uluslararası Eğitimde Yeni Yönelimler Kongresi (Tam Metin bildiri), 785-794.
- What is Social Studies? (2019) 03.09.2019 tarihinde <http://www.learner.org> adresinden erişilmiştir.
- Woollard, J.(2005). The implications of the pedagogic metaphor for teacher education in computing. *Technology, Pedagogy and Education*, 14 (2), 189-204.
- Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2011). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.